

Nr 267.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tullfrihet i vissa fall för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter; given Stockholms slott den 6 april 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 april 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för handels- och folkhushållningsdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss.

I en den 22 december 1944 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Föreningen rädda barnen* i Stockholm anført, att föreningen, vars verksamhet avsåge bland annat att förse nödställda barn i eller från av kriget hem-sökta länder med erforderliga klädespersedlar och livsförnödenheter, för detta ändamål kunde emotse gåvor av dylika varor jämväl från utlandet, främst från Amerika. Föreningen hemställde i anledning härav, att Kungl. Maj:t måtte utverka tullfrihet för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter, som från utlandet inkomme till föreningen såsom gåva.

Över nämnda framställning har generaltullstyrelsen efter remiss avgivit utlåtande den 27 februari 1945. Vid utlåtandet funnos fogade yttranden från tulldirektionen i Stockholm samt från statens livsmedelskommission och statens handelskommission.

Tulldirektionen i Stockholm har framhållit att kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter, som vore ämnade att vidarebefordras till barn i utlandet, finge utan erläggande av tullavgift direkt vidarebefordras (transiteras) till utrikes ort eller, innan de utlämnats från tullverket, under tullkontroll återutföras (returförtullas). Därest emellertid föreningen avsåge att här i riket ompacka sändningarna utan att detta ägde rum i frihamn eller under tullverkets direkta kontroll, vilken senare åtgärd dock syntes komma att medföra särskilda kostnader, syntes ett dylikt förfarande icke kunna ifrågakomma utan att tull erlades.

Statens livsmedelskommission har anfört följande:

Vad först beträffar frågan i vad mån Föreningen rädda barnen kan äga möjlighet att på fullt tillfredsställande sätt handhava kontrollen över de införda varornas fördelning får kommissionen såsom sin uppfattning framhålla, att föreningen i detta avseende torde kunna likställas med Röda korset, vilken organisation redan åtnjuter ifrågavarande tullfrihet. Svenska föreningen rädda barnen tillhör Internationella föreningen rädda barnen. Mot föreningens organisation och det sätt, på vilket den fullgör de påtagna uppgifterna, har kommissionen, som givetvis härvid allenast kan yttra sig i den mån föreningens verksamhet berört kommissionens område, icke funnit anledning till anmärkning.

Vad vidare beträffar frågan huruvida den ifrågasatta tullfriheten bör omfatta, utöver kläder, även material därtill och matvaror, får kommissionen tillstyrka, att tullfriheten göres så vid som möjligt. Därest det av föreningen med ifrågavarande framställning avsedda resultatet skall uppnås, synes tullfriheten böra avse samtliga varor och varuslag som föreningen erhåller såsom gåva. Tullfriheten synes vidare böra omfatta både sådana förnödenheter, som äro avsedda för nödställda inom Sverige, och sådana, som äro ämnade att vidarebefordras till utlandet, och detta senare såväl då förnödenheterna ompackas inom områden liggande inom tullens kontroll som då ompackningen sker på annan plats. Ompackningen torde nämligen i vissa fall icke kunna ske omedelbart utan först efter hand som möjligheter till vidaretransport yppa sig. Då varorna kunna komma att ligga längre tid i Sverige och ändrade dispositioner ofta bliva nödvändiga, synes någon skillnad icke böra göras mellan varor som äro avsedda att återutföras och varor som äro avsedda att förbrukas i Sverige.

Vad slutligen beträffar frågan om de införda varornas förhållande till inom riket gällande ransoneringsbestämmelser vill kommissionen framhålla, att samtliga av föreningen till riket införda varor äro underkastade beslag och ransoneri i vanlig ordning. Framställningar från föreningen att få disponera inkomna gåvor vid sidan av gällande bestämmelser rörande tilldelningen ha av kommissionen i varje särskilt fall tagits under prövning.

Vidare har *statens handelskommission* anfört, att kommissionen från föreningen inhämtat att de gåvor, som föreningen beräknade komma att erhålla från utlandet, i första hand Nord- och Sydamerika, utgjordes såväl av färdiga kläder och material för tillverkning av kläder som av matvaror,

samt att det för den skull vore angeläget att den ifrågasatta tullfriheten omfattade samtliga dessa varuslag. Beträffande kontrollen över fördelningen av de sålunda införda varorna hade föreningen upplyst, att avsikten vore att använda varorna i föreningens hjälpverksamhet till förmån för befolkningen i de krigshärjade länderna, varvid, såvitt nu kunde bedömas, huvudparten av varorna komme att fördelas bland norska och finska barn. Kontrollen över användningen av de varupartier, som utfördes till Norge, handhades av svenska donatorrepresentationen i Oslo i samarbete med föreningens lokalavdelning därstädes. I Finland hade föreningen ett intimt samarbete med Mannerheimförbundet samt Föreningen rädda Finlands barn, vilka båda sammanslutningar övervakade att varorna komme de avsedda ändamålen tillgodo. Kommissionen hade för sin del intet att erinra mot att föreningen medgåves den ifrågasatta tullfriheten samt att densamma utsträcktes att omfatta, förutom kläder, jämväl material därtill samt matvaror. Den kontroll, som föreningen anordnat för övervakning över att varorna komme de avsedda ändamålen tillgodo, funne kommissionen betryggande.

Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande erinrat om att ett med det nu ifrågasatta i viss mån jämförligt medgivande genom beslut av Kungl. Maj:t med riksdagen, varje gång för ett år i sänder, lämnats Svenska röda korset, första gången år 1940 (propositionen nr 88 till 1940 års lagtima riksdag). På grund av de upplysningar, som framkommit i yttrandena av livsmedelskommissionen och handelskommissionen, ville generaltullstyrelsen för sin del icke motsätta sig ett medgivande av den i förevarande framställning avsedda innebörden. Medgivandet borde emellertid ej lämnas för längre tid än ett år i sänder. Såsom villkor för tullfriheten borde gälla, att styrelsen för Föreningen rädda barnen vid varje importtillfälle avgåve intyg angående ifrågakommande försändelsers karaktär av gåva. Generaltullstyrelsen hade alltså ej något att erinra, därest Kungl. Maj:t skulle finna skäl avlåta proposition till riksdagen om att tullfrihet finge, förslagsvis intill utgången av juni 1946, åtnjutas för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter, som från utlandet inkomme till Föreningen rädda barnen såsom gåva.

Föreningen rädda barnen, som är ansluten till Union Internationale de Secours aux Enfants i Genève, har till uppgift att ingripa hjälpande där nöd uppstår bland barn, oberoende av vilken religion, ras eller nationalitet de tillhöra. Med hänsyn till det behjärtansvärda syfte, som sålunda avses skola tillgodoses medelst de i föreningens skrivelse angivna gåvorna, synes det motiverat att tullfrihet medgives för desamma. Denna tullfrihet bör gälla vare sig de ifrågavarande förnödenheterna användas här i landet eller vidarebefordras till annat land. *Departements-
chefen.*

Innevarande års riksdag har medgivit (riksdagens skrivelse nr 102), att tullfrihet må intill utgången av april månad 1946 åtnjutas för sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel, som från utlandet inkommer till Svenska röda korset såsom gåva. Med hänsyn härtill torde tullfrihet för gåvor till Föreningen rädda barnen icke nu böra medgivas för längre tid än nyss

sagts. Såsom villkor för tullfriheten bör gälla, att centralstyrelsen för Föreningen rädda barnen vid varje importtillfälle avgiver intyg angående ifrågavarande försändelsers karaktär av gåva. Därest riksdagen medgiver tullfrihet, torde föreskrift i berörda hänseende senare få meddelas av Kungl. Maj:t.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen medgiva,

att tullfrihet må intill utgången av april månad 1946 åtnjutas för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter, som från utlandet inkomma till Föreningen rädda barnen såsom gåva.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. Dickson.